

Puztai Antal
1929 - 1997

Ismét eltávozott egy a magyar agrár-szakembereknek abból a csapatából, amely az ötvenes évek elejétől végigjárta a magyar mezőgazdaság felvirágzásának rengeteg nehézségen, megtorpanáson, tévedésen keresztül vezető, de nagyszerű útját. Ennek a csapatnak volt eredeti egyéniségű tagja Puztai Antal, a fáradhatatlan kísérletező. Távoztával nem űr, hanem tudományos eredmények maradandó értékei és az emberi tartás példája maradtak utána.

1929. május 17-én született Orosházán. Elemi- és középiskolai tanulmányait szülővárosában folytatta és 1947-ben tett érettségi vizsgát. Felsőfokú tanulmányait Keszthelyen kezdte, majd az agrár-felsőoktatás átszervezése kapcsán Budapestre került, végül a leningrádi Mezőgazdasági Főiskola Agronómiai Fakultásán szerzett diplomát 1953-ban.

Hazakerülve, első munkahelye az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete lett Martonvásáron, ahol előbb tudományos segédmunkatárs, majd az 1954-1957. években TMB ösztöndíjas aspiráns, 1957-1961 között pedig tudományos munkatárs beosztásban tevékenykedett.

1961-től az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézete tudományos munkatársa, és ezen a munkahelyen dolgozott mindvégig.

Tudományos kutatói tevékenysége igen sokrétű volt. A hatvanas évektől a hazai savas talajok termékenységével, termékenységük fokozásának módszereivel foglalkozott. Új ismereteket halmozott fel e talajok kémiai javítására használatos anyagok minőségi követelményeit és az alkalmazandó adagokat illetően. Vizsgálta e talajok

meszezésének hatását, tartamhatását, a követendő agrotechnikát, a trágyázásnak, talajművelésnek és más tényezőknek a kémiai javítással való kölcsönhatását.

Alapelvként tartotta szeme előtt, hogy az eldöntendő kutatási kérdésekben a növényeket kell megkérdezni, a növények reakciója alapján juthatunk hiteles következtetésekhez, a különböző agrotechnikai eljárások értékeléséhez. Ezzel függ össze, hogy rengeteg tenyészedeny- és szabadföldi kísérletet folytatott. Ragaszkodott a személyes jelenlétéhez, a személyes közreműködéshez a kísérletek beállításánál, a vegetációs időben, majd a termésmegállapítás fázisában, mert a közvetlen megfigyelés és az ezzel kapcsolatos személyes élmény tette saját maga számára is hitelessé a nyert eredményeket.

Munkássága során mindvégig érdeklődésének előterében állt a savas talajok problematikája. Különösen időszerűvé vált ez a kérdés a talajok civilizációs eredetű elsavasodásának fokozódásával. Emellett azonban intenzíven foglalkoztatták más, a talajok degradációjával kapcsolatos környezeti problémák, hiszen számos közleményben számolt be az erodált talajok termékenységével kapcsolatos eredményeiről, vagy a szennyvíziszapok talajra gyakorolt hatásairól, környezetkímélő eliminációjuk lehetőségéről.

Tudományos tevékenységének jelentős fejezete a gyepterületek termékenységének fokozásával kapcsolatos, azok trágyázása, meszezési módszerei, hatásuk a termés nagyságára, beltartalmi értékére, összetételére. Ezek olyan eredmények, amelyek a mezőgazdaság gyakorlatában is tükröződtek.

Kutatómunkássága igen sokrétű, az agronómiai talajtani, az agrokémiai, a növénytermesztési tudományterületeken azért is, mert ritka készséget mutatott a másokkal való együttműködésre. Ebben a kollegiális együttműködést lehetővé tevő szerencsés emberi tulajdonságai mellett az is szerepet játszott, hogy a vegetációs kísérletezésben meglévő nagy tapasztalata miatt sokan keresték a vele való együttműködést, tudván, hogy milyen szívesen vállalja az e kísérleti módszerekkel járó sok fáradságot és gondot. E kiterjedt együttműködést jól szemlélteti a társszerzők igen széles körével megjelent publikációinak nagy száma és nagy tematikai változatossága.

Egész tevékenysége során törekedett a mezőgazdasági termelés gyakorlatával való intenzív kapcsolatra és ez segítette az időszerű, megoldásra érett és a termelésben is jelentőséggel bíró kutatási feladatok felismerésében, témaválasztásban.

Gazdag szakirodalmi tevékenysége és kutatói következetességének példája, a team-munkára való készsége és az ebben mutatott kollegiális magatartása olyan hagyaték, amelyet őriznünk és folytatnunk kell.

MÁTÉ FERENC